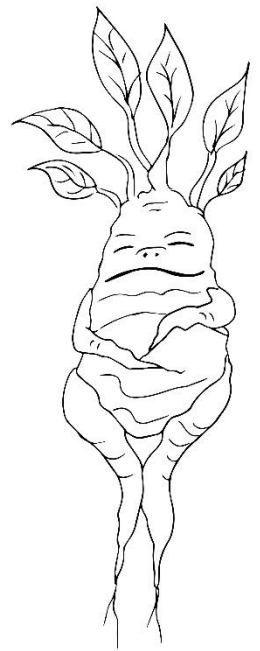

ALRUNER

Forfatteren J.K Rowling har blitt inspirert av gamle myter når hun har skrevet om alruner. Alrune er faktisk en ekte plante i søtvierfamilien. Poteter tilhører samme familie. I likhet med mange andre planter i søtvierfamilien inneholder alrunen svært giftige stoffer. Planten har derfor siden oldtiden blitt brukt i ørsmå mengder som bedøvelsesmiddel.

Alruner blir ikke brukt som medisin lenger, fordi vi kan få fatt på stoffene i roten på enklere måter. Nå lager vi bare syntetiske kopier av stoffet. Mye lettere og mye rimeligere. Visste du at ca. 50 % av alle medisiner vi finner på apoteket er basert på stoffer hentet fra urter eller planter?

Alruner har en kraftig rot, og med sin menneske-liknende form har den blitt sett på som en trolldomsplante i tusenvis av år. I gamle dager trodde de at når en plante eller en urt liknet på en spesiell del av kroppen, så kunne den hjelpe mot smerte akkurat der. Alrunen likner på en kropp, så den har blitt brukt mot alle mulige sykdommer.

Folk trodde også alruner hadde eget liv og egen vilje. Det gjorde at de var redde for å grave den opp. Mange myter og eventyr forteller at alruneplanten ville skrike og hevne seg på den som dro rota opp fra bakken. For å beskytte seg mot det dødelige skriket utstyrte derfor bonden seg med et tau, en hund og et horn.

Alrune graves opp av hund.
Dette er et kobberstikk fra 1700-tallet

Når roten nesten var gravd opp, festet bonden den ene enden av tauet til roten, og den andre enden bandt han rundt halsen på hunden. Så stilte mannen seg langt unna og blåste i hornet slik at hunden begynte å løpe. Rota ble røsket opp av jorda, uten at mannen eller hunden tok skade av dødsskriket fra alrunen. Bare en myte selvsagt, men i gamle dager trodde de på det, og i Harry Potters verden er dette skrevet inn i historien!

I Harry Potter bøkene er alrune en magisk plante som etter modning kan kuttes opp og brukes som hovedingrediens i en oppvåkingseliksir som kurerer de som har blitt forsteinet.

Alruner beskrives i bøkene som farlige, skrikende planter som starter å skrike dersom ikke røttene har jord på seg. Du kan lese at skriket til en voksen alrune er så kraftig at det kan drepe en person som hører dette. Skriket fra en ung alrune vil vanligvis bare slå en person i svime i flere timer. Når elevene ved Galtvort skal omplante alruner, ber professor Pomona Stikling dem om å ha på seg hørselvern.

Du finner alruner på 2 frimerker i verden.

Oppgaver

- 1) Hvilken art har du har lest om?
- 2) Hvilken familie tilhører denne arten?
- 3) Finn minst 2 andre arter fra samme familie?
- 4) Hvorfor tror du myten om skriking og at det er farlig å dra opp planten oppsto?
- 5) Hvilken historie kan du se på frimerket fra Østerrike?
- 6) Hvem var læreren til Harry Potter i urtologi?
- 7) Bruk internett og finn ut hva fornavnet og etternavnet til læreren betyr. Hvorfor heter vedkommende dette?

